

**BELGISCHE SENAAT****ZITTING 1974-1975**

14 NOVEMBER 1974.

**Voorstel van wet betreffende  
de organisatie van het wetenschapsbeleid.**

(Ingediend door de heer Spitaels c.s.)

**TOELICHTING**

De organen van het wetenschapsbeleid werden tot nog toe uitsluitend tot stand gebracht door beslissingen van de uitvoerende macht, zonder de wetgever daarbij te betrekken.

De Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid werd in het leven geroepen bij een koninklijk besluit van 1959. Een reeks van koninklijke besluiten van 28 juni 1961, 17 april 1963, 25 augustus 1965, 12 april 1966, 11 mei 1966, 27 december 1967, 14 augustus 1968, 23 september 1968 en 6 februari 1969 hebben zijn structuur gewijzigd tot hetgeen zij thans is en waarbij wij wezenlijk vier organen kunnen onderscheiden :

1. Het Ministerieel Comité voor Wetenschapsbeleid;
2. De Interministeriële Commissie voor Wetenschapsbeleid;
3. De diensten voor Programmatie van het Wetenschapsbeleid;
4. De Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid.

De laatste belangrijke herziening, van tien jaar geleden, verleende voorrang aan de activiteiten van de Diensten voor Programmatie van het Wetenschapsbeleid ten nadele van die van de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid.

Feitelijk werd het overlegorgaan, de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid — die oorspronkelijk ten doel had het wetenschapsbeleid te bepalen met de werkelijke medewer-

**SENAT DE BELGIQUE****SESSION DE 1974-1975**

14 NOVEMBRE 1974.

**Proposition de loi relative  
à l'organisation de la politique scientifique.**

(Déposée par M. Spitaels et consorts.)

**DEVELOPPEMENTS**

Les organes de la politique scientifique ont, jusqu'à présent, été conçus sans intervention du législateur, uniquement par décision de l'exécutif.

C'est en effet par un arrêté royal de 1959, que fut créé le Conseil national de la Politique scientifique. Et une série d'arrêtés royaux des 28 juin 1961, 17 avril 1963, 25 août 1965, 12 avril 1966, 11 mai 1966, 27 décembre 1967, 14 août 1968, 23 septembre 1968 et 6 février 1969, transformèrent successivement cette structure pour aboutir à la situation actuelle où l'on distingue essentiellement quatre organes :

1. Le Comité ministériel de la Politique scientifique (C.M.P.S.);
2. La Commission interministérielle de la Politique scientifique (C.I.P.S.);
3. Les Services de programmation de la Politique scientifique (S.P.P.S.);
4. Le Conseil national de la Politique scientifique (C.N.P.S.).

La dernière révision importante, effectuée il y a dix ans, donna la priorité aux activités des Services de programmation de la Politique scientifique au détriment de celles du Conseil national de la Politique scientifique.

En fait, l'organe de concertation, le Conseil national de la Politique scientifique — dont le but initial était de définir la politique scientifique avec la participation

king van alle betrokken kringen — geleidelijk op de achtergrond geschoven ten gunste van een administratie die de politieke opties vastlegt en ze rechtstreeks of zijdelings door toedoen van de Interministeriële Commissie voor Wetenschapsbeleid, doet toekomen aan de uitvoerende macht.

Na enkele jaren waren sommigen van oordeel dat de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid nog slechts een orgaan zonder invloed en zonder vrijheid van actie is.

Anderen, die ministeriële verantwoordelijkheid dragen erkennen dat de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid « ... een ondankbare taak heeft, zoals steeds wanneer het om een adviserende functie gaat. Zij verschaft geen vreugde inzake politieke beslissing noch inzake verwezenlijking. En voor mensen als u, gewend aan actie in uw beroep, is het onbetwistbaar ontmoedigend adviezen te verstrekken zonder te weten wat de openbare macht er zal mee doen, of achteraf vast te stellen dat de openbare macht ze niet geheel heeft opgevolgd ». (1)

Hoe dan ook, iedereen erkent dat de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid op de achtergrond is.

\*  
\*\*

Aan de andere kant heeft de invoering van de culturele autonomie de besluitvorming met betrekking tot het wetenschapsbeleid niet merkbaar gewijzigd.

Ten hoogste is de Minister of de Staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid nu verplicht dezelfde uiteenzetting niet alleen voor Kamer en Senaat, maar ook voor elke cultuurraad te houden, en hetzelfde wetenschapsbeleid voor het gehele land in de twee landstalen toe te lichten.

Bij de cultuurraden zijn echter reeds voorstellen van decreet ingediend om universitaire raden in te stellen waarin, voor elke gemeenschap, alle vertegenwoordigers van de universiteiten en de hogescholen zouden gegroepeerd zijn, ten einde voor elke gemeenschap het onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek binnen de universiteiten te organiseren. Die voorstellen berusten op het begrip culturele autonomie dat reeds nader is omschreven voor wat betreft de opleiding van de vorsers.

Het wetenschapsbeleid is immers voor elke gemeenschap van wezenlijk belang in twee opzichten :

a) Elke economische ontwikkeling berust op technologische vernieuwing; bijgevolg moet er nauwe wisselwerking heersen tussen de besluitvorming op het gebied van de economische politiek en de initiatieven op het gebied van het toegepast onderzoek, de ontwikkeling en de technologie.

b) Dezelfde wisselwerking is noodzakelijk op het vlak van het fundamenteel onderzoek tussen « Universiteit en Onderzoek » : de vervlechting van een pedagogische activiteit op

réelle et effective de tous les milieux intéressés — fut progressivement relégué au second plan, au profit d'une administration définissant les options politiques et les faisant tenir directement ou indirectement par le biais de la Commission interministérielle de la Politique scientifique à l'Exécutif.

Après quelques années de fonctionnement, certains ont estimé que le Conseil national de la Politique scientifique n'était plus qu'un organe sans impact et sans liberté d'action.

D'autres, assumant des responsabilités ministérielles, reconnaissent que le Conseil national de la Politique scientifique « ... a un rôle ingrat, comme toujours lorsqu'il s'agit d'une fonction de conseil. Il ne procure les joies ni de la décision politique, ni de la mise en œuvre. Et, pour les hommes que vous êtes, habitués à l'action dans vos milieux professionnels, donner des avis sans savoir ce que le pouvoir en fera, ou en constatant après coup que le pouvoir ne les a pas entièrement suivis, cela a incontestablement quelque chose de rebutant ». (1)

De toute façon, chacun s'accorde à reconnaître l'effacement du Conseil national de la Politique scientifique.

\*  
\*\*

Sous un autre angle, la mise en place de l'autonomie culturelle n'a pas modifié d'une manière sensible le processus de prise de décision en ce qui concerne la politique scientifique.

Tout au plus, le Ministre ou le Secrétaire d'Etat à la Politique scientifique s'est-il vu contraint de faire le même exposé, non seulement devant le Sénat et la Chambre, mais aussi devant chacun des conseils culturels, exposé reprenant, dans les deux langues nationales, la présentation de la même politique scientifique définie pour tout le pays.

Pourtant, les conseils culturels sont déjà saisis de propositions de décrets portant la création de conseils universitaires regroupant, pour chaque communauté, l'ensemble des représentants des institutions universitaires et de haut enseignement, afin de permettre une organisation, propre à chaque communauté, de l'enseignement et de la recherche scientifique à l'intérieur des universités. Ces propositions prennent appui sur la notion d'autonomie culturelle déjà explicitée en ce qui concerne la formation des chercheurs.

La politique scientifique est en effet liée, par deux de ses aspects primordiaux, aux intérêts immédiats de chaque communauté :

a) Tout développement économique est basé sur l'innovation technologique; par conséquent, une symbiose étroite doit s'établir entre les prises de décision au niveau de la politique économique et les initiatives en recherche appliquée, de développement et technologique.

b) Cette même symbiose doit exister dans le domaine de la recherche fondamentale entre « Université et Recherche » : l'intégration d'une activité pédagogique du plus haut niveau

(1) Toespraak gehouden door de heer Gaston Geens, Staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid, naar aanleiding van zijn onderhoud met de Voorzitter en de leden van de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid op 8 juli 1974.

(1) Allocution prononcée par M. Gaston Geens, Secrétaire d'Etat à la Politique scientifique, à l'occasion de son entretien avec le Président et les membres du Conseil national de la Politique scientifique, le 8 juillet 1974.

het hoogste niveau en de vermeerdering van de menselijke kennis waarop het fundamenteel onderzoek is gericht, vormt in feite de grondslag van de eenheid van de universiteit, die belichaamd moet zijn in de instelling zelf maar ook in haar wetenschappelijk en academisch personeel.

Is het toegepast en fundamenteel wetenschappelijk onderzoek dus een onontbeerlijke factor voor de ontwikkeling van het land, dan kan vandaag onmogelijk ook het communautaire feit over het hoofd worden gezien bij de vaststelling van en het overleg over het wetenschapsbeleid.

\*\*

De structuren van de beheers- of de uitvoeringsorganen van het wetenschapsbeleid wijzen op het volgende :

Vijf ministeries zijn zeer nauw bij het fundamenteel of toegepast onderzoek betrokken, namelijk Nationale Opvoeding, Economische Zaken, Volksgezondheid en Landbouw.

Andere ministeries hebben weliswaar, in mindere mate, eveneens belang bij sommige aspecten van het onderzoek, namelijk Cultuur, Sociale Voorzorg, Arbeid.

Bovendien moet het Ministerie van Buitenlandse Zaken bij de beslissingen van de andere ministeries worden betrokken voor wat betreft de internationale organisaties, de internationale samenwerking en de internationale programma's.

Voorts zijn er twee instellingen — enerzijds, het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek en de hiermede geassocieerde fondsen (Interuniversitair Instituut voor Kernwetenschap, Fonds voor Gemeenschappelijk Fundamenteel Onderzoek, Fonds voor Geneeskundig Wetenschappelijk Onderzoek) en anderzijds het Instituut tot Aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw — die onder de voogdij van de vorengenoemde ministeries, gespecialiseerde beheersorganen vormen respectievelijk voor het fundamenteel en voor het toegepast onderzoek.

De betrekkingen tussen de ministeries en de grote stichtingen voor speurwerk kunnen als volgt worden samengevat :

1. Met Ministerie van Economische Zaken, en met name de Dienst prototypen, de Dienst voor nijverheidsbevordering en de De Groote-Centra, zijn verantwoordelijk voor het *toegepaste onderzoek* en het ontwikkelingswerk. Het I.W.O.N.L. (industrie) staat onder zijn voogdij. Bovendien is de gehele kernsector, namelijk het Commissariaat voor Atoomenergie, het Instituut voor radio-elementen en het Interuniversitair Instituut voor kernwetenschappen aan dat Ministerie toevertrouwd.

De werkzaamheden op het gebied van het toegepast onderzoek en de industriële ontwikkeling behoren dus tot de bevoegdheden van dat departement; deze vraagstukken vertonen uiteraard een onderling verband en indien men wenst dat het toegepast onderzoek doeltreffend zal zijn en nuttig voor de industrie, moet dat departement er de verantwoordelijkheid van dragen, zonder dat zijn bevoegdheid langs de weg van de coördinatie wordt doorkruist of beperkt.

et de l'augmentation de la connaissance humaine que poursuit la recherche fondamentale constitue en fait l'unité de l'université, qui doit s'exprimer dans l'institution et aussi dans le chef du personnel scientifique et académique qui la compose.

Dès lors, si la recherche scientifique appliquée ou fondamentale constitue un facteur indispensable du développement national, il est aujourd'hui impossible de ne pas prendre en considération le fait communautaire dans la définition et la concertation de la politique scientifique.

\*\*

Si l'on examine les structures des organes de gestion ou d'exécution de la politique scientifique, on constate que :

Cinq ministères sont intéressés au premier chef par les problèmes de recherche fondamentale ou appliquée : il s'agit de l'Education nationale, des Affaires économiques, de la Santé publique et de l'Agriculture.

D'autres, à des degrés moindres, sont également concernés par certains aspects de la recherche, notamment la Culture, la Prévoyance sociale, le Travail.

De plus, le Ministère des Affaires étrangères doit, en ce qui concerne les organisations, collaborations et programmes internationaux, être associé aux décisions prises par les autres ministères.

Deux institutions — d'une part, le Fonds national de la Recherche scientifique et ses fonds associés (Institut interuniversitaire des Sciences nucléaires, Fonds de la Recherche fondamentale collective, Fonds de la Recherche scientifique médicale) et, d'autre part, l'Institut pour l'Encouragement de la Recherche scientifique dans l'Industrie et l'Agriculture — constituent, sous la tutelle de ministères précités, des organes de gestion spécialisés respectivement en recherche fondamentale et appliquée.

Les relations entre les ministères et les grandes fondations de recherche peuvent être synthétisées comme suit :

1. Le Ministère des Affaires économiques assume la responsabilité de la *recherche appliquée* et des activités de développement, notamment par le Service des prototypes, l'Office de promotion industrielle et les Centres de Groote; l'Institut pour l'encouragement de la Recherche scientifique dans l'Industrie et l'Agriculture (industrie) est placé sous sa tutelle. De plus, tout le secteur nucléaire — Commissariat de l'énergie atomique, Institut des radio-éléments, Institut interuniversitaire des sciences nucléaires — lui a été confié.

Les différentes activités de recherche appliquée, de promotion industrielle, sont donc présentes au sein de ce département; il est évident que ces problèmes sont liés et que si l'on désire une recherche appliquée efficace, susceptible de servir l'industrie, c'est ce département qui doit en assumer la responsabilité, sans que, par le biais d'une coordination, sa compétence soit entravée ou limitée.

2. Het *fundamenteel onderzoek* aan de universiteiten hangt af van het Ministerie van Nationale Opvoeding, van Volksgezondheid en, wat de kernenergie betreft, van Economische Zaken.

De leemten van het spuurwerk in de sociale wetenschappen zijn in het licht gesteld door de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid; de opheffing van de desbetreffende werkzaamheden van de Belgische Dienst voor de Opvoering van de Produktiviteit heeft de toestand nog verergerd. Een programma van de Regering tot aanmoediging van zulk een spuurwerk, betekent een erkenning van die feitelijke toestand maar is slechts een tijdelijke prikkel. De leden van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en van de Nationale Arbeidsraad die de werknemers vertegenwoordigen, hebben trouwens in hun advies van 1 juli 1974 over de krachtlijnen van het plan 1976-1980 gevraagd dat : « gezien de relatieve achterstand van het sociaal onderzoek in ons land en het volkomen gebrek aan coördinatie en beleid ter zake, het sociaal onderzoek zou worden bevorderd en een fonds voor sociaal-wetenschappelijk onderzoek zou worden opgericht ».

Er moet dus naar een organieke oplossing van het probleem worden gestreefd door de instelling van een vierde fonds bij het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek, dat bevoegd zou zijn voor het spuurwerk op het gebied van de sociale wetenschappen.

Het spreekt vanzelf dat de sociale partners ten deze nauw bij de besluitvorming betrokken moeten worden.

3. Ook het Ministerie van Landbouw beheert of controleert onderzoekscentra. Voor sommigen is dat Ministerie rechtstreeks verantwoordelijk; andere hangen af van het I.W.O.N.L. (landbouw) maar staan onder de voogdij van het departement.

Deze werkzaamheden moeten uiteraard tot de bevoegdheid van Landbouw blijven behoren.

Bepaalde vraagstukken, van vrij gering belang, zouden moeten worden geregeld door een spreiding van de onderzoekscentra van de Landbouw over de gewesten; dit kan evenwel bij koninklijk besluit geschieden.

De Ministeries van Nationale Opvoeding en het Ministerie van Economische Zaken, waaraan gewestelijke Staatssecretariaten zijn toegevoegd, kunnen een verschillend wetenschapsbeleid voeren naar gelang van de eigen belangen van iedere gemeenschap.

Zodra de uitvoerings- en beheersorganen technisch in staat zijn de politieke beslissingen uit te voeren, zouden de conceptieorganen van het wetenschapsbeleid zodanige beleidsbeslissingen moeten nemen dat wordt tegemoetgekomen aan België's toekomstige behoeften.

\*\*\*

De hierna beschreven organen van het wetenschapsbeleid zullen het mogelijk maken het gestelde tweevoudige doel te bereiken.

2. La *recherche fondamentale* qui se poursuit au sein des universités, dépend du Ministère de l'Education nationale, de la Santé publique, et des Affaires économiques pour son aspect nucléaire.

Une certaine carence dans le secteur de la recherche en sciences sociales a été mise en évidence par le Conseil national de la Politique scientifique; la suppression des activités de l'Office belge pour l'Accroissement de la Productivité en ces matières a encore aggravé la situation. Si un programme d'impulsion gouvernementale a implicitement reconnu cet état de fait, cela ne constitue qu'une initiative provisoire. Les membres du Conseil central de l'Economie et du Conseil national du Travail, représentant les travailleurs, soulignaient d'ailleurs, dans l'avis donné en date du 1<sup>er</sup> juillet 1974, sur les options du plan 1976-1980 : « étant donné le retard relatif de la recherche sociale (appliquée) dans notre pays et l'absence totale de coordination et de politique en la matière, expriment le vœu que la recherche sociale (appliquée) soit favorisée et qu'un fonds de recherche en sciences sociales soit créé. »

Une solution de type organique doit donc être définie, par la création d'un quatrième fonds associé auprès du Fonds national de la Recherche scientifique, et dont la compétence serait la poursuite de la recherche en sciences sociales.

Il est évident que, dans ce secteur, les partenaires sociaux doivent être étroitement intéressés aux prises de décisions.

3. Le Ministère de l'Agriculture gère ou supervise également des centres de recherche; certains sont placés sous sa responsabilité immédiate, d'autres dépendent de l'Institut pour l'encouragement de la Recherche scientifique dans l'Industrie et l'Agriculture (agriculture) mais sont placés sous la tutelle de ce Ministère.

Il est évident que ces activités doivent rester de la compétence de ce département.

Certains problèmes, relativement minimes, devraient être réglés au niveau de la répartition communautaire des centres de recherche de l'Agriculture; ils sont toutefois susceptibles de trouver une solution par voie d'arrêté royal.

Les Ministères de l'Education nationale, le Ministère des Affaires économiques, doté de Secrétariats d'Etat régionaux, peuvent exécuter une politique scientifique diversifiée suivant les intérêts propres à chaque communauté.

Dès lors que les organes d'exécution et de gestion sont techniquement à même de traduire les décisions politiques, les organes de conception de la politique scientifique devraient élaborer celle-ci de manière à la faire correspondre aux besoins de la Belgique de demain.

\*\*\*

Les organes de la politique scientifique décrits ci-après, permettront de faire face à la double préoccupation énoncée ci-dessus.

### A. Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid.

Een Nationale Raad moet tegelijk aan drie eisen voldoen :

a) hij moet alle academische, sociale, economische en politieke kringen bij de conceptie van het wetenschapsbeleid betrekken;

b) hij moet elke gemeenschap, niettegenstaande het nationaal belang van een actieve en doeltreffende coördinatie, in staat stellen haar noden en verwachtingen inzake wetenschapsbeleid te kennen te geven;

c) hij moet de besluitvorming daadwerkelijk kunnen beïnvloeden : een eenvoudige adviserende bevoegdheid is onvoldoende. Vroegere bepalingen voorzagen in gemeenschappelijke vergaderingen van het Ministercomité voor Wetenschapsbeleid en het Bureau van de Nationale Raad voor wetenschapsbeleid; zij zijn dode letter gebleven.

De participatiedemocratie eist thans dat de Nationale Raad voor wetenschapsbeleid een werkelijk overlegorgaan wordt.

Derhalve zou die Raad, ingedeeld in een franstalige en een nederlandstalige kamer, bestaan uit :

— voor een derde, leden uit de academische en wetenschappelijke kringen van elke gemeenschap, volgens het stelsel van de evenredige vertegenwoordiging voorgedragen door de Cultuurraden;

— voor een derde, personen uit de sociaal economische kringen, voorgedragen door de Gewestelijke Economische Raden;

— voor een derde, personen voorgedragen door de Ministers van Nationale Opvoeding en de Minister belast met het Wetenschapsbeleid met het oogmerk om in elke kamer van de Raad een harmonisch evenwicht te bewaren tussen de filosofische en politieke strekkingen en de vertegenwoordiging van de grote economische en sociale organisaties te verzekeren.

Bovendien zouden de ambtenaren of de personen belast met de uitvoering of het beheer van een sector van het spuurwerk met raadgevende stem aan de besprekingen deelnemen.

Ten slotte zou de Raad in zijn twee kamers over een eigen administratie beschikken. Hij zou verplicht kennis moeten krijgen van het gevolg dat aan zijn aanbevelingen of suggesties is gegeven, van werkzaamheden van de ministeriële departementen op het gebied van het wetenschappelijk onderzoek en van de werkzaamheden van de Interministeriële Commissie voor Wetenschapsbeleid. Hij zou eveneens rechtstreeks overleg mogen plegen met het Ministerieel Comité voor Wetenschapsbeleid.

### B. Ministerieel Comité voor Wetenschapsbeleid.

Het Ministerieel Comité voor Wetenschapsbeleid blijft zijn bevoegdheden behouden.

### A. Le Conseil national de la Politique scientifique.

Il s'impose qu'un Conseil national rencontre simultanément trois impératifs :

a) il doit associer à la conception de la politique scientifique tous les milieux académiques, sociaux, économiques et politiques;

b) il doit, nonobstant l'intérêt national d'une coordination active et efficace, permettre à chaque communauté d'exprimer ses besoins et attentes en matière de politique scientifique;

c) il doit disposer d'une influence réelle dans la prise de décision : le simple rôle d'avis est insuffisant. Des dispositions prévoyaient antérieurement des réunions communes entre le Comité ministériel de la Politique scientifique et le Bureau du Conseil national de la Politique scientifique; elles sont restées lettre morte.

Aujourd'hui, la démocratie participative exige que le Conseil national de la Politique scientifique devienne un véritable organe de concertation.

Dès lors, le Conseil national de la Politique scientifique, composé d'une chambre francophone et d'une chambre néerlandophone, serait constitué :

— d'un tiers de membres présentés suivant le système de la répartition proportionnelle par les Conseils culturels parmi les milieux académiques et scientifiques de chaque Communauté;

— d'un tiers de personnalités relevant des milieux socio-économiques, présentées par les Conseils économiques régionaux;

— d'un tiers de personnalités présentées par les Ministres de l'Education nationale et le Ministre chargé de la Politique scientifique, avec le souci de maintenir, dans chaque chambre du Conseil, un équilibre harmonieux entre les tendances philosophiques et politiques et d'assurer la représentation des grandes organisations économiques et sociales.

En outre, les fonctionnaires ou personnalités, ayant charge de l'exécution ou de la gestion d'un secteur de la recherche, participeraient aux débats avec voix consultative.

Enfin, le Conseil, à travers ses deux chambres, disposerait de sa propre administration. Il serait obligatoirement tenu informé de la suite réservée à ses recommandations ou suggestions, de l'action des départements ministériels en matière de recherche scientifique, de l'activité de la Commission interministérielle de la Politique scientifique, de même qu'il aurait la possibilité de confrontation directe avec le Comité ministériel de la Politique scientifique.

### B. Le Comité ministériel de la Politique scientifique.

Le Comité ministériel de la Politique scientifique conserve ses attributions.

De samenstelling ervan wordt evenwel aangepast, ten einde de eigen belangen van elke gemeenschap in aanmerking te kunnen nemen.

#### C. Interministeriële Commissie voor Wetenschapsbeleid.

De Interministeriële Commissie voor Wetenschapsbeleid coördineert de gezamenlijke wetenschappelijke activiteiten.

Deze Commissie zou bestaan uit een vertegenwoordiger van elk ministerieel departement dat bevoegd is voor een aspect van het wetenschappelijk onderzoek, alsmede uit verantwoordelijken van de stichtingen en instellingen die spoorwerk verrichten.

Zij heeft een taak van coördinatie en harmonisering ten einde onverantwoorde overlapping te vermijden en de samenwerking van de verschillende ministeriële departementen te bevorderen.

Op grond daarvan onthoudt zij zich van ieder initiatief dat tot de bevoegdheid behoort van de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid of het Ministerieel Comité voor Wetenschapsbeleid of van inmenging in het beheer van een ministerieel departement. Evenzo kan zij niet, rechtstreeks of zijdelings, optreden als een beheersorgaan of de verantwoordelijkheid van eigen initiatieven op zich nemen.

#### D. Diensten voor programmatie van het wetenschapsbeleid.

De diensten voor programmatie van het wetenschapsbeleid worden ondergebracht bij het Planbureau. In deze instelling zouden immers alle staatsdiensten moeten worden gegroepeerd die tot taak hebben de overheidswerkzaamheden te plannen of te programmeren.

De inschakeling van de diensten voor programmatie van het wetenschapsbeleid zal ongetwijfeld een goede zaak zijn voor het Planbureau, dat aldus zal beschikken over een wezenlijk instrument voor de industriële ontwikkeling van het land.

Dit voorstel sluit bovendien aan bij het streven van de Uitvoerende Macht en het gemeenschappelijk advies van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en de Nationale Arbeidsraad van 1 juli 1974 over de krachtlijnen van het Plan 1976-1980. Op die wijze zou de Staat niet alleen beschikken over een interdepartementeel planningsorgaan voor de gezamenlijke werkzaamheden van het economisch, sociaal en wetenschapsbeleid, maar komt ook nog de onontbeerlijke eenheid van visie en coördinatie tot stand met betrekking tot de voornaamste doeleinden van het nationaal beleid.

Het aldus geherstructureerde Planbureau zal, geruggesteund door de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid en zijn kamers, op gezette tijden de krachtlijnen van zijn actieprogramma voorleggen aan het Nationaal Comité voor Economische Expansie, dat zich hierover zal moeten uitspreken.

\*\*

Sa composition est néanmoins adaptée afin de tenir compte des intérêts propres à chaque communauté.

#### C. La Commission interministérielle de la Politique scientifique.

La coordination de l'ensemble des activités à caractère scientifique est assurée par la Commission interministérielle de la Politique scientifique.

Celle-ci serait composée d'un représentant de chaque département ministériel ayant dans ses compétences un aspect de la recherche scientifique, ainsi que des responsables des fondations et institutions gérant les activités de recherche.

Sa mission est une mission de coordination et d'harmonisation devant éviter les duplications injustifiées et favoriser l'action concertée des divers départements ministériels.

Dans cet ordre d'idées, elle s'abstient de toute initiative qui relève de la compétence du Conseil national de la Politique scientifique ou du Comité ministériel de la Politique scientifique et de toute immixtion dans la gestion d'un département ministériel. De même ne peut-elle se transformer, directement ou indirectement, en un organe de gestion ou assumer la responsabilité d'initiatives propres.

#### D. Les Services de programmation de la Politique scientifique.

Les services de programmation de la Politique scientifique seront intégrés au Bureau du Plan; c'est en effet, au sein de cet organisme que devraient être regroupés tous les services de l'Etat dont la mission consiste en la planification ou la programmation des activités publiques.

L'intégration des services de programmation de la Politique scientifique constituerait un actif non négligeable pour le Bureau du Plan qui aurait ainsi à sa disposition un apport essentiel pour le développement industriel du pays.

Cette proposition rejoint, pour le surplus, les préoccupations actuelles de l'Exécutif, ainsi que l'avis commun du Conseil central de l'Economie et du Conseil national du Travail, daté du 1er juillet 1974, sur les options du Plan 1976-1980. Cette intégration a non seulement pour but de doter l'Etat d'un organisme planificateur interdépartemental, qui embrasse l'ensemble des activités de politique économique, sociale et scientifique, mais il doit encore assurer l'indispensable unité de vue et de coordination qui préside aux grands choix de la politique nationale.

Dans cet esprit, le Bureau du Plan ainsi restructuré, et s'appuyant sur le Conseil national de la Politique scientifique et ses chambres, transmettra périodiquement au Comité national d'Expansion économique, les grandes lignes d'action sur lesquelles celui-ci aura à se prononcer.

\*\*

Samenvattend kan worden gezegd dat dit wetsvoorstel slechts in tweede instantie betrekking heeft op de beheersorganen van het wetenschappelijk onderzoek. Het heeft geenszins tot doel de autonomie van de bestaande fondsen in het gedrang te brengen.

Het voorstel streeft in de eerste plaats naar een verbetering van de coördinatie- en overlegorganen en reorganiseert het wetenschapsbeleid met inachtneming van de volgende vijf hoofdpunten :

1. de evenwichtige ontwikkeling van de verschillende aspecten van het wetenschappelijk onderzoek en de harmonisering waardoor kostelijke en nutteloze overlappingsen worden vermeden, blijven tot de uitsluitende bevoegdheid van de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid behoren. Deze Raad wordt echter op communautaire leest geschoeid, zowel wat betreft de wijze van benoeming van zijn leden als zijn structuur : de oprichting van twee kamers, die samengesteld zijn met inachtneming van de culturele autonomie en volledige bevoegdheid bezitten, zal iedere gemeenschap in staat stellen haar eigen behoeften inzake wetenschapsbeleid nader te bepalen;

2. de taak van de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid wordt gewijzigd : voorzien van een eigen ambtelijk apparaat wordt deze Raad een echt overlegorgaan, dat inzake beleid en wetenschappelijk onderzoek de weerga is het Nationaal Comité voor Economische Expansie;

3. de diensten voor programmatie van het wetenschapsbeleid worden samengesmolten met het Planbureau waardoor een groot planningsorgaan tot stand komt dat alle aspecten van de opties voor de toekomst kan overschouwen;

4. de samenstelling van de interministeriële commissie voor wetenschapsbeleid wordt gewijzigd ten einde haar in staat te stellen op actieve wijze haar onmisbare rol te spelen als coördinator van het wetenschapsbeleid van de diverse ministeriële departementen;

5. op het vlak van de beheersorganen van het wetenschapsbeleid wordt voorzien in een leemte, die van alle kanten wordt gehekd, door de instelling van een nieuw geassocieerd fonds : het Fonds voor sociaal wetenschappelijk onderzoek. De eigen werkwijze en met name het paritaire karakter van het beheer laten zich verklaren door de aard van de werkzaamheden en alles wat daarmee samenhangt.

\*\*

## VOORSTEL VAN WET

### HOOFDSTUK I.

#### Organen van het Wetenschapsbeleid.

##### ARTIKEL 1.

Er wordt ingesteld :

1° een Nationale Raad voor het Wetenschapsbeleid, hierna genoemd de Raad (N.R.W.B.);

En résumé, la présente proposition de loi ne concerne que subsidiairement les organes de gestion de la recherche scientifique. Elle n'a nullement pour objet de porter atteinte à l'autonomie des fonds.

Axée sur les organes de coordination et de concertation, elle modifie l'organisation de la politique scientifique en fonction de cinq éléments principaux :

1. les grands équilibres entre les diverses composantes de la recherche scientifique, et l'harmonisation permettant d'éviter les doubles emplois coûteux et inutiles restent l'apanage du Conseil national de la Politique scientifique. Celui-ci prend néanmoins une dimension communautaire, tant dans le mode de désignation de ses membres que dans sa structuration : la création de deux chambres, composées selon le canevas de l'autonomie culturelle, et jouissant d'une compétence entière, permet à chaque communauté de préciser ses besoins en matière de recherche scientifique;

2. le rôle du Conseil national de la Politique scientifique est transformé : doté de sa propre administration, il devient un véritable organe de concertation dont le rôle, sur le plan de la politique et de la recherche scientifiques, est comparable à celui du Comité national d'Expansion économique;

3. les services de programmation de la politique scientifique fusionnent avec le Bureau du Plan pour former ainsi le grand organe planificateur capable d'embrasser, dans tous leurs aspects, les problèmes de choix pour l'avenir;

4. la Commission interministérielle de la Politique scientifique voit sa composition modifiée afin de lui permettre de remplir de façon active son rôle indispensable de coordination de la politique scientifique des divers départements ministériels;

5. au niveau des organes de gestion de la politique scientifique une lacune, dénoncée de toutes parts, est comblée par la création d'un nouveau Fonds associé : le Fonds de la Recherche en sciences sociales. La nature de ses travaux, leurs implications expliquent les modalités particulières de son fonctionnement et notamment le caractère paritaire de sa gestion.

G. SPITAEELS.

\*\*

## PROPOSITION DE LOI

### CHAPITRE I.

#### Organes de la Politique scientifique.

##### ARTICLE 1<sup>er</sup>.

Il est institué :

1° un Conseil national de la Politique scientifique, dénommé, ci-après, le Conseil (C.N.P.S.);

2° een Ministerieel Comité voor het Wetenschapsbeleid, hierna genoemd het Comité (M.C.W.B.);

3° een Interministeriële Commissie voor het Wetenschapsbeleid, hierna genoemd de Commissie (I.C.W.B.).

## HOOFDSTUK II.

### De Raad.

#### ART. 2.

De Raad bestaat uit 42 leden benoemd door de Koning, namelijk :

1° 7 leden gekozen door de Conseil culturel de la Communauté culturelle française, onder de in hoge mate representatieve personen van de universiteiten, de instellingen voor hoger onderwijs en de kringen van het wetenschappelijk onderzoek;

2° 7 leden gekozen door de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, onder de in hoge mate representatieve personen van de universiteiten, de instellingen voor hoger onderwijs en de kringen van het wetenschappelijk onderzoek;

3° 5 leden gekozen door de Conseil économique régional pour la Wallonie en 2 leden gekozen door de Franstalige leden van de Gewestelijke Economische Raad voor Brabant, onder de in hoge mate representatieve personen uit de economische en sociale kringen;

4° 5 leden gekozen door de Gewestelijke Economische Raad voor Vlaanderen en 2 leden gekozen door de Nederlandstalige leden van Gewestelijke Economische Raad voor Brabant, onder de in hoge mate representatieve personen van de economische en sociale kringen;

5° 7 Franstalige leden voorgedragen door de Minister van Nationale Opvoeding (F) en de Minister belast met het Wetenschapsbeleid en 7 Nederlandstalige leden voorgedragen door de Minister van Nationale Opvoeding (N) en de Minister belast met het Wetenschapsbeleid.

De Ministers zorgen in hun voorstellen voor een harmonisch evenwicht tussen de filosofische en politieke strekkingen en voor de vertegenwoordiging van de grote economische en sociale organisaties.

#### ART. 3.

De Raad omvat twee kamers.

De Franstalige kamer bestaat uit de leden bedoeld in artikel 2, 1°, 3° en 5° (op mede-voordracht van de Minister van Nationale Opvoeding (F)).

De Nederlandstalige kamer bestaat uit de leden bedoeld in artikel 2, 2°, 4° en 5° (op mede-voordracht van de Minister van Nationale Opvoeding (N)).

2° un Comité ministériel de la Politique scientifique, dénommé, ci-après, le Comité (C.M.P.S.);

3° une Commission interministérielle de la Politique scientifique, dénommée, ci-après, la Commission (C.I.P.S.).

## CHAPITRE II.

### Le Conseil.

#### ART. 2.

Le Conseil comprend 42 membres nommés par le Roi, à savoir :

1° 7 membres choisis par le Conseil culturel de la Communauté culturelle française parmi les personnalités hautement représentatives des universités, des établissements d'enseignement supérieur et des milieux de la recherche scientifique;

2° 7 membres choisis par le Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap parmi les personnalités hautement représentatives des universités, des établissements d'enseignement supérieur et des milieux de la recherche scientifique;

3° 5 membres choisis par le Conseil économique régional pour la Wallonie et 2 membres choisis par les membres francophones du Conseil économique régional pour le Brabant, parmi les personnalités hautement représentatives des milieux économiques et sociaux;

4° 5 membres choisis par le Gewestelijke Economische Raad voor Vlaanderen et 2 membres choisis par les membres néerlandophones du Conseil économique régional pour le Brabant, parmi les personnalités hautement représentatives des milieux économiques et sociaux;

5° 7 membres francophones présentés par le Ministre de l'Education nationale (francophone) et le Ministre chargé de la Politique scientifique et 7 membres néerlandophones présentés par le Ministre de l'Education nationale (néerlandophone) et le Ministre chargé de la Politique scientifique.

Dans leurs propositions, les ministres veillent à garantir un équilibre harmonieux entre les tendances philosophiques et politiques, et à assurer la représentation des grandes organisations économiques et sociales.

#### ART. 3.

Le Conseil comprend deux chambres.

La chambre francophone se compose des membres ci-dessus désignés à l'article 2, 1°, 3° et 5°, (sur co-présentation du Ministre de l'Education nationale francophone).

La chambre néerlandophone se compose des membres ci-dessus désignés à l'article 2, 2°, 4° et 5°, (sur co-présentation du Ministre de l'Education nationale néerlandophone).

## ART. 4.

De vergaderingen van de Raad of van de kamers worden met raadgevende stem bijgewoond door :

- de Secretaris-generaal van het Ministerie van Economische Zaken;
- de Secretaris-generaal van het Ministerie van Volksgezondheid;
- de Secretaris-generaal van het Ministerie van Landbouw;
- de Secretaris-generaal van de Diensten voor Programmering van het Wetenschapsbeleid;
- de Directeurs-generaal van het Bestuur van het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek van de Ministeries van Nationale Opvoeding;
- de Secretaris-generaal van het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek;
- de Directeur van het Instituut tot aanmoediging van het wetenschappelijk onderzoek in nijverheid en landbouw;
- de voorzitter van de Dienst voor Nijverheidsbevordering.

## ART. 5.

1. De Raad komt in plenaire vergadering bijeen voor alle vraagstukken van nationaal belang, voor de vraagstukken betreffende de wetenschappelijke instellingen van de Staat, de geassocieerde fondsen, de instellingen voor financiering en ontwikkeling van het speurwerk en de regeringsprogramma's ter bevordering van het fundamenteel onderzoek, het technologisch onderzoek en het onderzoek dat als openbare dienst moet worden aangemerkt;

2. De vraagstukken die betrekking hebben op een enkele taalgemeenschap ressorteren onder de bevoegde kamer.

Nochtans kan iedere kamer afzonderlijk bijeenkomen op verzoek van ten minste tweevijfde van haar leden.

In die gevallen bezit de kamer, voor haar gemeenschap, alle bevoegdheden die aan de Raad zijn verleend.

## ART. 6.

De Raad en de kamers bereiden ten behoeve van het Comité de gegevens van het Rijkswetenschapsbeleid voor.

Zij hebben met name tot taak :

1. Alle informatie bij te houden over de onderzoeksdiensten in het land en de werkzaamheden die zij verrichten;

2. De middelen voor te stellen die moeten worden aangewend ten einde gunstige omstandigheden te scheppen waarin het speurwerk op het economisch zowel als op het academisch vlak doelmatig kunnen worden ontwikkeld en gecoördineerd;

## ART. 4.

Assistent aux réunions du Conseil ou des chambres, avec voix consultative :

- le Secrétaire général du Ministère des Affaires économiques;
- le Secrétaire général du Ministère de la Santé publique;
- le Secrétaire général du Ministère de l'Agriculture;
- le Secrétaire général des Services de programmation de la Politique scientifique;
- les Directeurs généraux de l'Enseignement supérieur et de la Recherche scientifique des Ministères de l'Education nationale;
- le Secrétaire général du Fonds national de la Recherche scientifique;
- le Directeur de l'Institut pour l'encouragement de la Recherche scientifique dans l'Industrie et l'Agriculture;
- le président de l'Office de Promotion industrielle.

## ART. 5.

1. Le Conseil se réunit en session plénière pour tous les problèmes d'intérêt national, pour les problèmes intéressant les institutions scientifiques de l'Etat, les Fonds associés, les institutions de financement et de promotion de la recherche et les programmes gouvernementaux d'impulsion à la recherche fondamentale, technologique et de service public.

2. Les problèmes qui concernent une seule communauté linguistique sont du ressort de la chambre compétente.

Néanmoins, chaque chambre peut se réunir seule à la demande d'au moins deux cinquièmes de ses membres.

Elle jouit, dans ces cas, pour sa communauté, de toutes les compétences reconnues au Conseil.

## ART. 6.

Le Conseil et les chambres préparent pour le Comité les éléments de la politique scientifique de la Nation.

Ils ont notamment pour mission :

1. De tenir à jour une information complète sur les services de recherche du pays, ainsi que sur les travaux qui y sont effectués;

2. De proposer les moyens à mettre en œuvre en vue de créer les conditions favorables à la promotion et à la coordination efficaces des activités de recherche scientifique, tant dans le secteur économique que dans le secteur académique;

3. Na te gaan hoe het speurwerk doeltreffend kan geschieden en hoe de verspreiding van de uitkomsten kan worden gecoördineerd;

4. Advies te verstrekken over de ontwikkelingen die het Rijkswetenschapsbeleid, op lange of middelbare termijn, kunnen beïnvloeden;

5. Met inachtneming van die ontwikkelingen en van de krachtlijnen van het algemeen plan, een programma voor te bereiden ter bevordering van het speurwerk op het gebied van menswetenschappen zowel als de natuur- en de exacte wetenschappen, en de vereiste middelen daartoe aan te wijzen;

6. De begrotingsvoorstellen met betrekking tot de financiering van het speurwerk te onderzoeken en voorstellen te doen ten einde die financiering aan te passen aan de behoeften;

7. De Regering van advies te dienen over de deelneming van België aan het internationaal wetenschappelijk werk.

#### ART. 7.

Iedere kamer kiest haar voorzitter en twee ondervoorzitters. De voorzitters van de kamers zijn beiden voorzitter van de Raad, waarvan zij bij toerbeurt het voorzitterschap waarnemen.

#### ART. 8.

Het mandaat van de leden van de Raad duurt drie jaar en kan eenmaal worden hernieuwd.

In de opengevallen plaatsen wordt voorzien overeenkomstig de bepalingen van artikel 2.

#### ART. 9.

Het mandaat van de leden van de Raad wordt niet meer vernieuwd wanneer zij de leeftijd van 65 jaar hebben bereikt.

#### ART. 10.

De Raad en iedere kamer kunnen alle personen raadplegen of horen, wier advies zij wensen in te winnen.

#### ART. 11.

Aan de Raad en de kamers worden de voorontwerpen en ontwerpen voorgelegd die van belang zijn voor het Rijkswetenschapsbeleid. Iedere kamer brengt advies uit binnen het bestek van haar bevoegdheid op het vlak van de gemeenschappen.

#### ART. 12.

De Raad en iedere kamer kunnen wensen en aanbevelingen doen omtrent ieder vraagstuk dat van belang is voor het Rijkswetenschapsbeleid.

3. D'étudier les conditions d'efficacité de la recherche scientifique et les moyens de coordonner la diffusion des résultats;

4. D'émettre un avis sur les tendances susceptibles d'influencer, à long et moyen terme, la politique scientifique de la Nation;

5. De concevoir, en fonction de ces tendances et des options de la planification générale, un programme d'expansion de la recherche scientifique, tant dans les sciences humaines que dans les sciences naturelles et exactes, et d'en indiquer les voies et moyens;

6. D'examiner les propositions budgétaires relatives au financement de la recherche scientifique et de formuler toute proposition de nature à adapter ce financement aux besoins;

7. De conseiller le Gouvernement en ce qui concerne la participation de la Belgique aux activités scientifiques internationales.

#### ART. 7.

Chaque chambre élit son président et deux vice-présidents. Les présidents de chaque chambre sont tous deux président du Conseil, dont ils occupent alternativement la présidence.

#### ART. 8.

La durée des mandats des membres du Conseil est de trois ans, renouvelable une seule fois.

Il est pourvu aux vacances conformément aux dispositions de l'article 2.

#### ART. 9.

Les mandats des membres du Conseil ne sont plus renouvelés lorsqu'ils ont atteint l'âge de soixante-cinq ans.

#### ART. 10.

Le Conseil et chaque chambre peuvent consulter ou entendre toute personne dont ils désirent recueillir l'avis.

#### ART. 11.

Le Conseil et les chambres sont saisis des avant-projets et projets qui intéressent la politique scientifique de la Nation. Chaque chambre émet son avis dans le cadre de sa compétence communautaire.

#### ART. 12.

Le Conseil et chaque chambre peuvent formuler des vœux et recommandations sur toute question relative à la politique scientifique de la Nation.

Deze wensen en aanbevelingen worden voorgelegd aan de Eerste Minister en de betrokken Ministers, die ze eventueel aanhangig maken bij het Ministerieel Comité.

De Raad krijgt kennis van het gevolg dat er aan wordt gegeven.

#### ART. 13.

De Raad publiceert elk jaar een algemeen verslag over alle wetenschappelijke activiteiten in het land.

Het bevat met name :

1° zijn opmerkingen over hetgeen de wetenschappelijke instellingen ter zake hebben gedaan, alsmede over het bedrag en de verdeling van de openbare en private geldmiddelen die aan het wetenschappelijk onderzoek zijn besteed;

2° een verslag van elke kamer van de Raad.

Dit algemeen verslag wordt voorgelegd aan de Eerste Minister. Het wordt gezamenlijk besproken door het Comité en het Bureau van de Raad.

#### ART. 14.

De Raad en elke kamer kunnen, te allen tijde, bijzondere verslagen over bepaalde aangelegenheden opstellen.

Deze verslagen worden voorgelegd aan de betrokken minister die ze aanhangig maakt bij het Comité.

Zij kunnen openbaar worden gemaakt door de Raad of de betrokken kamer.

#### ART. 15.

De ministers delen aan de Raad en de kamers mede wat de onderscheiden departementen doen op het gebied van het wetenschappelijk onderzoek; zij verstrekken hun de inlichtingen die zij hierover vragen.

De Commissie geeft aan de Raad en de kamers kennis van zijn werkzaamheden en verstrekt hun de inlichtingen die zij hierover vragen.

#### ART. 16.

De Raad en de kamers werken nauw samen met de verschillende administraties die betrokken zijn bij het wetenschapsbeleid, evenals met de Commissie; deze administraties en de Commissie verlenen hun de vereiste medewerking.

#### ART. 17.

Het bureau van elke kamer bestaat uit de voorzitter, de twee ondervoorzitters en twee leden.

De bureaus van beide kamers vormen samen het bureau van de Raad, bij toerbeurt voorgezeten door de kamervoorzitters.

#### ART. 18.

Het bureau van de Raad en het bureau van elke kamer bereiden, onder voortdurend impuls van hun voorzitter, de

Ces vœux et recommandations sont soumis au Premier Ministre et aux Ministres concernés, qui en saisissent éventuellement le Comité ministériel.

Le Conseil est tenu informé de la suite qui leur est réservée.

#### ART. 13.

Chaque année, le Conseil publie un rapport général sur l'ensemble de l'activité scientifique de la Nation.

Il comporte notamment :

1° des observations sur l'action exercée en cette matière par les organismes d'action scientifique ainsi que sur le montant et la répartition des ressources publiques et privées affectées à la recherche scientifique;

2° un rapport de chaque chambre du Conseil.

Ce rapport général est transmis au Premier Ministre. Il fait l'objet d'une discussion commune entre le Comité et le Bureau du Conseil.

#### ART. 14.

Le Conseil et chaque chambre du Conseil peuvent, à tout moment, établir des rapports particuliers sur des questions déterminées.

Ces rapports sont transmis au Ministre concerné qui en saisit le Comité.

Ils peuvent être rendus publics par le Conseil ou la chambre concernée.

#### ART. 15.

Les Ministres tiennent le Conseil et les chambres informés de l'action menée dans leurs départements respectifs en matière de recherche scientifique; ils leur fournissent les renseignements qu'ils leur demandent sur cette action.

La Commission tient le Conseil et les chambres informés de ses travaux et leur fournit les renseignements qu'ils lui demandent sur ceux-ci.

#### ART. 16.

Le Conseil et les chambres collaborent étroitement avec les diverses administrations intéressées à la politique scientifique ainsi qu'avec la Commission; ces administrations et la Commission leur prêtent le concours dont ils ont besoin.

#### ART. 17.

Le Bureau de chaque chambre se compose du président, des deux vice-présidents et de deux membres.

Les Bureaux des deux chambres forment ensemble le Bureau du Conseil, présidé alternativement par les présidents de chambre.

#### ART. 18.

Le Bureau du Conseil et le Bureau de chaque chambre, sous l'impulsion permanente de leur président, préparent les

zaken voor die aan de Raad en aan elke kamer moeten worden voorgelegd en waken voor de uitvoering van de beslissingen.

De andere bevoegdheden die de bureaus bezitten worden hun hetzij door de Raad, hetzij door de bevoegde kamer opgedragen.

#### ART. 19.

De Raad en elke kamer kunnen bijzondere commissies instellen. Zij bepalen hun samenstelling en hun opdracht.

#### ART. 20.

Elke kamer heeft een eigen administratie, geleid door een secretaris, die het secretariaat voert van de kamer, van haar bureau en van de bijzondere commissies bedoeld in artikel 19.

Hij heeft de leiding van het personeel van de administratieve diensten van zijn kamer.

Hij is belast met de uitvoering van de beslissingen van de kamer en het bureau waarvan hij afhangt.

De secretarissen van de twee kamers voeren gezamenlijk het secretariaat van de Raad en zijn bureau.

#### ART. 21.

De Raad en elke kamer bepalen, bij reglement, de wijze waarop zij hun bevoegdheden uitoefenen.

Dit reglement wordt ter goedkeuring aan de Koning voorgelegd.

#### ART. 22.

Het bedrag van de zitpenningen en van de vergoedingen voor de leden van de Raad, de bureaus en bijzondere commissies bedoeld in artikel 19, alsmede het bedrag van de reis- en verblijfsvergoedingen, worden door de Koning bepaald.

#### ART. 23.

Het is de leden van de Raad de personeelsleden van de administraties verboden feiten bekend te maken waarvan zij in hun functie kennis gekregen hebben en die uit hun aard of krachtens voorschriften van de bevoegde overheid geheim zijn.

Dit verbod geldt eveneens voor degenen die hun functies hebben beëindigd.

### HOOFDSTUK III.

#### Het Comité.

#### ART. 24.

Het Comité stelt het rijkswetenschapsbeleid vast en voert het uit; het coördineert met dat doel de werkzaamheden van

affaires à soumettre au Conseil et à chaque chambre et veillent à l'exécution des décisions.

Les autres pouvoirs dont les Bureaux disposent leur sont délégués respectivement soit par le Conseil, soit par la chambre compétente.

#### ART. 19.

Le Conseil et chaque chambre peuvent établir des commissions spéciales. Ils en déterminent la composition et la mission.

#### ART. 20.

Chaque chambre dispose de sa propre administration, dirigée par un secrétaire. Celui-ci assure le secrétariat de la chambre, de son Bureau et des commissions spéciales visées à l'article 19.

Il dirige le personnel des services administratifs de sa chambre.

Il est chargé de l'exécution des délibérations des chambre et Bureau dont il dépend.

Les secrétaires des deux chambres assurent conjointement le secrétariat du Conseil et de son Bureau.

#### ART. 21.

Le Conseil et chacune des chambres déterminent par règlement le mode selon lequel ils exercent leurs attributions.

Ce règlement est soumis à l'approbation du Roi.

#### ART. 22.

Le montant des jetons de présence et des indemnités alloués aux membres du Conseil, des Bureaux et commissions spéciales visées à l'article 19, ainsi que celui des indemnités pour frais de route et de séjour, sont déterminés par le Roi.

#### ART. 23.

Il est interdit aux membres du Conseil ainsi qu'aux membres du personnel des administrations, de révéler les faits dont ils auraient connaissance en raison de leurs fonctions et qui auraient un caractère secret de par leur nature ou de par les prescriptions des autorités compétentes.

Cette interdiction s'applique également à ceux qui ont cessé leurs fonctions.

### CHAPITRE III.

#### Le Comité.

#### ART. 24.

Le Comité formule et poursuit la politique scientifique de la Nation et coordonne à cette fin les activités des départe-

de betrokken ministeriële departementen met inachtneming van de bijzondere belangen van elke gemeenschap.

#### ART. 25.

Het Comité bestaat uit de Eerste Minister, de Minister van Wetenschapsbeleid, de Ministers van Nationale Opvoeding, de Minister van Economische Zaken, de Minister van Volksgezondheid, de Minister van Landbouw, de Minister van Buitenlandse Zaken, de Ministers van Gewestelijke Aangelegenheden en de Minister van Tewerkstelling en Arbeid.

De Eerste Minister nodigt eveneens de andere ministers uit deel te nemen aan de beraadslaging over problemen die voor hen van bijzonder belang zijn.

#### ART. 26.

Het Comité wordt voorgezeten door de Minister van Wetenschapsbeleid, die de studie volgt en eventueel uitlokt van de problemen welke voor verschillende departementen rijzen op het gebied van het wetenschapsbeleid.

Hij waakt voor de algemene coördinatie van de werkzaamheden van de Regering inzake wetenschapsbeleid met inbegrip van de internationale aspecten ervan.

Hij waakt voor de werking van het Comité et ziet toe op de uitvoering van zijn beslissingen.

#### ART. 27.

Het Comité bereidt ten behoeve van de Cabinetsraad, de krachtlijnen voor van het begrotingsprogramma inzake wetenschapsbeleid, na overleg met de nationale Raad voor het wetenschapsbeleid.

#### ART. 28.

Elke minister kan alle vraagstukken betreffende het wetenschapsbeleid bij het Comité aanhangig maken.

#### ART. 29.

De ministers geven het Comité kennis van hetgeen respectieve departementen doen inzake wetenschappelijk onderzoek.

Zij verstrekken de inlichtingen die het Comité daarover vraagt.

#### ART. 30.

De Eerste Minister benoemt de secretaris van het Comité.

### HOOFDSTUK IV.

#### De Commissie.

#### ART. 31.

De commissie coördineert, naar de richtlijnen van het Comité, de voorbereiding en de uitvoering van de rege-

ments ministériels intéressés, et ce en tenant compte des intérêts particuliers de chaque communauté.

#### ART. 25.

Le Comité est composé du Premier Ministre, du Ministre de la Politique scientifique, des Ministres de l'Education nationale, du Ministre des Affaires économiques, du Ministre de la Santé publique, du Ministre de l'Agriculture, du Ministre des Affaires étrangères, des Ministres des Affaires régionales et du Ministre de l'Emploi et du Travail.

Le Premier Ministre invite également les autres ministres à participer aux délibérations relatives aux problèmes qui les concernent particulièrement.

#### ART. 26.

Le Comité est présidé par le Ministre de la Politique scientifique; celui-ci suit et éventuellement provoque l'étude des problèmes de politique scientifique qui intéressent plusieurs départements.

Il assure la coordination générale de l'action du Gouvernement en matière de politique scientifique, y compris ses aspects internationaux.

Il veille au fonctionnement du Comité et suit l'exécution de ses décisions.

#### ART. 27.

Le Comité prépare pour le Conseil de cabinet les grandes lignes du programme budgétaire en ce qui concerne la politique scientifique, après concertation avec le Conseil national de la Politique scientifique.

#### ART. 28.

Chacun des ministres peut saisir le Comité de toute question relative à la politique scientifique.

#### ART. 29.

Les ministres tiennent le Comité informé de l'action menée dans leurs départements respectifs en matière de recherche scientifique.

Ils lui fournissent les renseignements qu'il leur demande sur cette action.

#### ART. 30.

Le Premier Ministre désigne le secrétaire du Comité.

### CHAPITRE IV.

#### La Commission.

#### ART. 31.

La Commission coordonne, sur instructions du Comité, la préparation et l'exécution des décisions gouvernementales

ringsbeslissingen inzake wetenschapsbeleid, waarvoor een gemeenschappelijke actie van twee of meer ministeriële departementen vereist is.

#### ART. 32.

De Commissie bestaat uit :

- de Secretaris-generaal van de Diensten voor Programmering van het Wetenschapsbeleid van het Planbureau;
- de secretarissen van de Nederlandstalige en van de Franstalige Kamer van de Nationale Raad voor het Wetenschapsbeleid;
- de directeurs-generaal van het Hoger Onderwijs en het Wetenschappelijk Onderzoek bij de Ministeries van Nationale Opvoeding;
- de Secretaris-generaal van het Ministerie van Economische Zaken of zijn vertegenwoordiger;
- de Secretaris-generaal van het Ministerie van Volksgezondheid of zijn vertegenwoordiger;
- de Secretaris-generaal van het Ministerie van Landbouw of zijn vertegenwoordiger;
- de Directeur van de Wetenschappelijke Dienst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken;
- de Secretaris-generaal van het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek;
- de Directeur van het Instituut tot aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw;
- de Voorzitter van de Dienst voor Nijverheidsbevordering;
- een gedelegeerde van de Minister van Begroting evenals gedelegeerden van andere ministeries wanneer zij bij een bijzonder probleem betrokken zijn.

#### ART. 33.

De Commissie wordt voorgezeten door de Secretaris-generaal van de diensten voor Programmering van het Wetenschapsbeleid.

#### ART. 34.

Het Secretariaat van de Commissie wordt gezamenlijk gevoerd door de secretarissen van de Franstalige en de Nederlandstalige kamer van de Nationale Raad voor het Wetenschapsbeleid.

### HOOFDSTUK V.

#### Algemene en slotbepalingen.

#### ART. 35.

De organen van het wetenschapsbeleid, bepaald in de artikelen 2, 24 en 31, zijn coördinatie- en overlegorganen die niet op het terrein treden van de gespecialiseerde beheersorganen.

en matière de politique scientifique qui exigent l'action concertée de deux ou plusieurs départements ministériels.

#### ART. 32.

La Commission comprend :

- le Secrétaire général des Services de Programmation de la Politique scientifique du Bureau du Plan;
- les Secrétaires des Chambres francophone et néerlandophone du Conseil national de la Politique scientifique;
- les Directeurs généraux de l'Enseignement supérieur et de la Recherche scientifique des Ministères de l'Education nationale;
- le Secrétaire général du Ministère des Affaires économiques ou son représentant;
- le Secrétaire général du Ministère de la Santé publique ou son représentant;
- le Secrétaire général du Ministère de l'Agriculture ou son représentant;
- le Directeur du Service scientifique du Ministère des Affaires étrangères;
- le Secrétaire général du Fonds national de la Recherche scientifique;
- le Directeur de l'Institut pour l'encouragement de la Recherche scientifique dans l'Industrie et l'Agriculture;
- le Président de l'Office de Promotion industrielle;
- un délégué du Ministre du Budget ainsi que des délégués des autres ministères lorsqu'ils sont concernés par un problème particulier.

#### ART. 33.

La Commission est présidée par le secrétaire général des Services de la Programmation de la Politique scientifique.

#### ART. 34.

Le Secrétariat de la Commission est assuré conjointement par les secrétaires des chambres francophones et néerlandophone du Conseil national de la Politique scientifique.

### CHAPITRE V.

#### Dispositions générales et finales.

#### ART. 35.

Les organes de la politique scientifique, tels que définis aux articles 2, 24 et 31 sont des organes de coordination et de concertation dont l'action n'interfère pas avec celles des organes de gestion spécialisés.

## ART. 36.

1. In het kader van het koninklijk besluit van 18 januari 1965 stelt het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek in zijn schoot een vierde geassocieerd fonds in met als naam Fonds voor Onderzoek inzake Sociale Wetenschappen.

2. Dit Fonds heeft tot taak :

— het sociaal onderzoek te bevorderen hetzij op eigen initiatief, hetzij op basis van projecten ingediend door onderzoekers;

— het speurwerk te programmeren naar de prioriteiten die het vaststelt, met name in overleg met het Planbureau;

— te zorgen voor de financiering, de coördinatie en de supervisie van het speurwerk;

— de resultaten van het speurwerk bekend te maken.

3. Het wordt geleid door een beheerscomité, paritair samengesteld uit vertegenwoordigers van de academische wereld en vertegenwoordigers van de sociaal-economische organisaties.

4. De directeurs-generaal van het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek van de Ministeries van Nationale Opvoeding oefenen gezamenlijk het voorzitterschap ervan uit.

De betrokken ministeriële departementen delegeren een vertegenwoordiger met raadgevende stem.

## ART. 37.

De diensten voor programmering van het wetenschapsbeleid worden samengesmolten met het Planbureau, met dien verstande dat het personeel zijn verkregen rechten behoudt.

## ART. 38.

Opgeheven worden :

— het koninklijk besluit van 16 september 1959 betreffende de organisatie van het wetenschapsbeleid zoals tot op heden gewijzigd;

— het koninklijk besluit van 23 september 1968 houdende statuut van de voorzitter van de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid, van de Secretaris-generaal en van het personeel van de diensten voor programmatie van het wetenschapsbeleid en tot wijziging van het koninklijk besluit van 16 september 1959 betreffende de organisatie van het wetenschapsbeleid;

— het koninklijk besluit van 6 februari 1969 tot wijziging van de samenstelling van de ministeriële comités.

## ART. 36.

1. Dans le cadre de l'arrêté royal du 18 janvier 1965, le Fonds national de Recherches scientifiques crée en son sein un quatrième fonds associé dénommé Fonds de la Recherche en Sciences sociales.

2. Ce Fonds aura pour mission :

— de promouvoir la recherche sociale, soit d'initiative propre, soit sur base des projets introduits par les chercheurs;

— de programmer les recherches en fonction des priorités qu'il aura définies, en liaison notamment avec le Bureau du Plan;

— d'assurer le financement, la coordination et la supervision des recherches;

— de diffuser les résultats de la recherche.

3. Il est dirigé par un Comité de gestion composé paritairement de représentants du monde académique et de représentants des organisations socio-économiques.

4. La Présidence en est assurée conjointement par les Directeurs généraux de l'Enseignement supérieur et de la Recherche scientifique des Ministères de l'Education nationale.

Les départements ministériels intéressés y délèguent un représentant avec voix consultative.

## ART. 37.

Les services de programmation de la politique scientifique sont fusionnés avec le Bureau du Plan, le personnel conservant ses droits acquis.

## ART. 38.

Sont abrogés :

— l'arrêté royal du 16 septembre 1959 relatif à l'organisation de la politique scientifique tel que modifié à ce jour;

— l'arrêté royal du 23 septembre 1968 fixant le statut du président du Conseil national de la Politique scientifique, du secrétaire général et du personnel des services de programmation de la politique scientifique et modifiant l'arrêté royal du 16 septembre 1959 relatif à l'organisation de la politique scientifique;

— l'arrêté royal du 6 février 1969 modifiant la composition des Comités ministériels.

G. SPITAELS.  
M.-A. PIERSON.  
W. CALEWAERT.  
E. CLOSE.  
P. FALIZE.  
M. BUSIEAU.